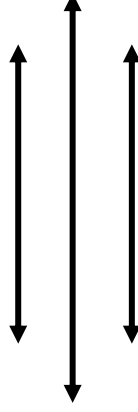
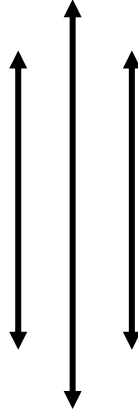

खैरहनी नगरपालिकाको १५ औं नगरसभा २०८१ असार १० गते
नगर उप-प्रमुख श्री कविता उप्रतीज्यूले पेश गर्नु भएको

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को
राजश्व र व्ययको अनुमान
(बजेट)

खैरहनी नगरपालिका
चितवन जिल्ला
बागमती प्रदेश

२०८१

गरिमामय नगरसभाका सभाध्यक्षज्यू,

वडा अध्यक्षज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, नगरसभा सदस्यज्यूहरु,

नगरसभाका सचिव, कर्मचारी मित्रहरु, सञ्चारकर्मी मित्रहरुमा

मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट तथा खैरहनी नगरपालिका परिवारको तर्फबाट हार्दिक नमस्कार ।

१. खैरहनी नगरपालिकाको गरिमामय नगरसभाको पन्ध्रौ अधिवेशनमा नगरको उपप्रमुखको रूपमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को राजश्व, आय र व्यय अनुमान सहितको बजेट वक्तव्य प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।
२. यस घडीमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि विभिन्न समयमा भएका आन्दोलनमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । त्यस्ता किसिमका आन्दोलनको नेतृत्व गर्नु हुने अग्रजहरु प्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
३. यसै वर्ष खैरहनी नगरपालिका स्थापना भएको १० वर्ष पूरा भएको छ । खैरहनी नगरपालिकाको स्थापना र संस्थागत सुदृढिकरणको लागि योगदान गर्ने सबैलाई नगरपालिकाको तर्फबाट धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।
४. नगरवासीको विकासका आवश्यकता र आकांक्षाको सम्बोधन गर्दै उपलब्ध स्रोत र साधनको दिगो र सन्तुलित रूपमा विकास प्रक्रियालाई अगाडि बढाउनु पर्ने भएको छ । आगामी वर्षको बजेट आर्थिक क्षेत्रमा देखिएका चुनौतीको सामना गर्ने र प्राप्त अवसरलाई उपयोग गर्ने गरी केन्द्रित रहने तर्फ परिलक्षित हुनु पर्छ भन्नेमा हामी सजग छौं । नगरपालिकाको बजेटको ठूलो स्रोत केन्द्र सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त विभिन्न अनुदानहरु रहेको छ । उपलब्ध सिमित स्रोत साधनलाई अधिकतम उपयोग गरी सबै नगरवासीको जीवन रक्षा गर्ने, विभिन्न क्षेत्रमा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, रोजगारी सृजना गर्ने, स्वरोजगारको लागि अभिप्रेरित गर्ने, आर्थिक अवस्थाको पुनरुत्थान गर्दै विकासको गतिलाई अगाडि लैजाने गरी बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म आ. व. २०८१/८२ को आय र व्ययको प्रस्तावित बजेट तयार गर्दा लिइएका आधारहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

५. यो बजेट निर्माण गर्दा नेपालको संविधानको मौलिक हक तथा अनुसूची ८ र ९ ले निर्दिष्ट गरेका स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारहरु मौलिक हकहरु, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरु, संङ्घीय सरकारले अंगिकार गरेको सोही आवधिक योजनाले निर्धारण गरेको लक्ष्य र नीतिहरु, दिगो विकासका लक्ष्यहरु (सन् २०१६ देखि सन् २०३०), नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१/८२को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम, बागमती प्रदेश सरकारको दोस्रो आवधिक योजना, बागमती प्रदेशको आर्थिक वर्ष २०८१/८२को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ का विभिन्न प्रावधानहरु, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५, खैरहनी नगरपालिकाको पहिलो आवधिक योजना, संङ्घीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्ग निर्देशनहरु, माननीय सांसदज्यूहरु, विभिन्न राजनैतिक दलहरु तथा सर्वसाधारणबाट प्राप्त सुझाबहरु, विगत वर्षहरुमा सम्पन्न भएका नगर सभाहरुबाट पारित भएका निर्णयहरु, स्थानीय राजश्व परामर्श समिति, श्रोत अनुमान

तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति तथा विषयगत समितिहरुबाट प्राप्त राय सल्लाह र सुझावहरु, खैरहनी नगरपालिकाको आर्थिक सर्वेक्षण, २०८०/८१, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, लैङ्गीक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण लगायत विभिन्न प्रतिवेदनमा प्राप्त सुझावहरुलाई आधार लिइएको छ ।

सभाअध्यक्षज्यू,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बजेटका ३ उद्देश्य तथा ३ प्राथमिकता ३ रणनीति र रुपान्तरणका ३ क्षेत्रहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

६. बजेटका उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

- क. उत्पादन, उत्पादकत्व र रोजगारी वृद्धि गर्दै, आर्थिक असमानता र गरिबी न्यूनीकरण गर्ने ।
- ख. उपलब्ध साधन, श्रोत, अवसर र क्षमताको विवेकशील परिचालन गरी दिगो र तिव्र पूर्वाधार विकास गर्ने ।
- ग. “सुखी नगरवासी, सवल र सम्वृद्ध खैरहनी नगरपालिकालाई आत्मसात गर्दै सामाजिक, आर्थिक र भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत स्थानीय अर्थव्यवस्थालाई उत्थानशील, समुन्नत, स्वाधीन, समृद्ध बनाउने ।

त्यस्तै गरी बजेटका ३ प्राथमिकता देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- क. पूर्वाधार निर्माण, कृषि, सूचना प्रविधि, पर्यटन तथा उद्यमशीलता विकास
- ख. शिक्षा, स्वास्थ्य, पोषण, खानेपानी तथा सरसफाई लगायत सामाजिक क्षेत्रको विकास,
- ग. विपदजन्य जोखिम न्युनिकरण तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार ।

बजेटको सबल कार्यान्वयनको क्षमता विकास, संरचनागत सुधार र बहुक्षेत्र सहकार्य गरी मुख्य ३ रणनीतिको अबलम्बन गरिने छ । पूर्वाधार विकास संगै गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्यमा पहुँच, कृषि तथा पशुपालनको प्रवर्धन र उद्यमशीलता विकास र पर्यटन प्रवर्धनलाई खैरहनी नगरपालिकाको सर्वाङ्गिन विकासको रुपान्तरणकारी क्षेत्रका रुपमा अगाडि बढाइने छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म खैरहनी नगरपालिकाको हालसम्मको भौतिक तथा अन्य तथ्याङ्कीय विवरणको विश्लेषण प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

७. नगरपालिकाको समष्टिगत भौतिक पूर्वाधार तर्फ हालसम्म कालोपत्रे सडक १३१.८३ कि.मी., ग्राभेल सडक २७८.७५ कि.मी., माटे कच्ची सडक १०९.५० कि.मी., मोजायक टायल ७.३१ कि.मी. गरी जम्मा ५२७.३९ कि.मी. सडक निर्माण भएको छ । आर.सि.सि. नाला ढलान ३६.२८ कि.मी.तटबन्धन ४४.०७४ कि.मि., कल्भर्ट ६१ वटा र पुल ५ वटा तयार भैसकेको छ ।
८. स्वास्थ्य तर्फ नगर अस्पताल –१, स्वास्थ्य चौकी – ३, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र-९, बर्थिङ्ग सेण्टर-१, खोप केन्द्र – १५ , खोप केन्द्र भवन – १३, निजी पोली क्लिनिक-४, निजी क्लिनिक संख्या २० र मानसिक अस्पताल-१ रहेका छन् ।
९. सामुदायिक विद्यालय २७ संस्थागत विद्यालय २१ मन्टेश्वरी ४ कलेज क्याम्पस ४ गरी ५६ शैक्षिक संस्था सञ्चालनमा रहेका छन् । सो मध्ये सामुदायिक तर्फ ६ माध्यमिक विद्यालय र २१ आधारभूत विद्यालय

तथा संस्थागत तर्फ १३ वटा माध्यमिक र ८ वटा आधारभूत तहका विद्यालय सञ्चालनमा रहेकाछन । खैरहनी नगरपालिकामा जम्मा १७३९५ विद्यार्थी विद्यालयमा अध्ययनरत छन । सामुदायिक विद्यालयमा २९६ जना शिक्षक कर्मचारी विद्यालय तहमा कार्यरत छन ।

१०. खानेपानी तर्फ ९ वटा खानेपानी आयोजनाबाट करीब ८७ प्रतिशत घरधुरीलाई खानेपानी उपलब्ध भएको छ । समाजिक सुरक्षा भत्ताको वितरण लगायत सामाजिक न्याय प्रवर्धनका कार्यहरु र शासकीय सुधारको कार्य नियमित रुपमा सम्पादन भएको छ ।

समाध्यक्षज्यू,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रमको संक्षिप्त समिक्षा प्रस्तुत गर्दछु :

११. कृषकलाई अनुदानमा उन्नत चैते-५ धानको बीउ, मह भण्डारणका लागि प्रयोग हुने प्लाष्टिकको बाल्टिन, कृषि चुन, घाँसको बीउ काउ म्याट र टिट डिपिङ्ग कप वितरण गरिएको छ ।
१२. किसान तपाइलाई के चाहिन्छ ? कार्यक्रम मार्फत ११९ वटा उपभोक्ता समिति मार्फत ६५ वटा स्यालो बोरिंग, १६ वटा डिप बोरिंग, १५ स्थानमा पाइप विस्तार, १० वटा मोटर वितरण, ११ वटा कुलो मर्मत र ३ वटा बोरिंग मर्मत सम्पन्न भएको छ । कृषि योग्य जमिन नभएका बिपन्न/भूमिहीन ५२ जना कृषकलाई जग्गा भाडामा अनुदान प्रदान गरिएको छ ।
१३. कार्यक्रम सञ्चालनका क्रममा दरवन्दी कमी भएका विद्यालयमा ५८ जना स्वयं सेवक शिक्षक व्यवस्थापन भएको छ । कक्षा ८ र १० मा अतिरिक्त कक्षा, २८ स्थानमा गृहकार्य कक्षा सञ्चालन, विषयगत नतिजाको आधारमा शिक्षक पुरस्कृत गर्ने (10 to 4 Incentive) कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
१४. खैरहनी मा.वि. मा निःशुल्क विज्ञान विषय अध्यापन, सामुदायिक कलेजमा अध्ययनरत १३ जना छात्राहरुलाई उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति वितरण, संस्थागत विद्यालय तर्फ १० प्रतिशत छात्रवृत्तिको सुनिश्चितता गरिएको छ ।
१५. २४ विद्यालयमा विद्यालय भौतिक सुधारका कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन् भने कक्षा ४-८ को स्थानीय पाठ्यपुस्तक लेखनको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
१६. वडास्तरीय युवा क्लव गठन, राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड र मेयरकप फुटबल लगायत विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन भएको छ, विधागत खेल प्रतियोगिता र प्रशिक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन, विद्यालयमा खेल सामग्री व्यवस्थापन, जनप्रतिनिधि र कर्मचारी बीच मैत्रीपूर्ण फुटबल प्रतियोगिता र शिक्षक मैत्रीपूर्ण भलिबल प्रतियोगिता सम्पन्न भएका छन ।
१७. चालु आ.वमा खैरहनी नगर अस्पतालको नयाँ सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण गर्ने कार्य तिव्र रुपमा अघि बढेको छ ।
१८. बा-आमा स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रममा जम्मा ३९५० लाई सेवा प्रदान गरिएको छ । वैशाख मसान्त सम्म १५१ जना विरामीलाई औषधी उपचार खर्च वापत मासिक ५००० दरले रकम उपलब्ध गराईएको छ भने ८२ जनालाई विपन्न नागरिक उपचार कोष वमोजिम सेवा प्राप्तिको लागि सिफारिस गरिएको छ ।
१९. उप-मेयरसँग गर्भवती तथा सुत्केरी स्याहार कार्यक्रम एवं आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत नगर अस्पतालबाट आमाहरुले सुरक्षित प्रसुति सेवा निशुल्क प्रयोगशाला परिक्षण, निशुल्क भिडियो एक्स रे

- सेवा तथा निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्राप्त गर्नु भएको छ । ४९५ जनाको महिलाको निशुल्क VIA SCREENING तथा पाठेघरको मुखको परिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
२०. नगर भित्रका ९७५ जना विपन्न नागरिकको निशुल्क स्वास्थ्य विमा गरिएको छ । प्रयोगशाला सेवा निरन्तर रुपमा खैरहनी नगर अस्पताल, चैनपुर स्वास्थ्य चौकी र कुमरोज स्वास्थ्य चौकीबाट प्रवाह भइरहेको छ ।
२१. खैरहनी नगर अस्पतालबाट विस्तारित स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गत महिला तथा प्रसुती रोग बहिरंग सेवा प्रत्येक बिहिबार, हाडजोर्नी रोग बहिरंग सेवा प्रत्येक मंगलबार र शुक्रबार, भिडियो एक्स रे सेवा प्रत्येक बुधबार र शुक्रबार सञ्चालनमा ल्याईएको छ । नगरपालिकालाई क्षयरोग मुक्त पालिका बनाउने उद्देश्यका साथ पालिका तथा वडा स्तरमा समन्वय समिति गठन तथा अभिमुखिकरणको कार्य तिव्र रुपमा संचालन भै रहेको छ ।
२२. निजी स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तरीयता कायम गर्नका लागि विभिन्न चरणमा अनुगमन गरि आवश्यक कारवाही गरिएको छ ।
२३. खैरहनी चोक देखी वडा नं १२ को सडकमा ढल सहितको नाला निर्माण कार्य, साईराम चोकबाट कुमरोजसम्म सडक नाला निर्माण कार्य, खैरहनी १ ज्यमिरेको दुवै तर्फ बाटो तथा नाला निर्माण, चैनपुर चोक देखि उत्तर तर्फ पुल देखी विन्दवासिनी चोक हुँदै शिवालय जाने बाटो, वडा नम्बर ८ मगनी चोक देखि उत्तर खैरहनी ३ को वडा कार्यालय जाने बाटो ढल पेटी सहितको सडक निर्माण र सिमल टाँडी चोक उत्तर दक्षिण दुवै योजनाहरुको निर्माण व्यवसायीसँग सम्झौता भइ धमाधम कार्य भइरहेको छ भने खैरहनी २ को सिंगापुर डाँडा र च्यामे डाँडा बस्तीको सडक ढलान विस्तार योजनाहरु सम्पन्न भएका छन् । पर्सा चोक लालटिन बजार सुल्तना हुँदै ढुङ्गे खोला पुल सम्म जाने सडक, शान्ति बजार कठार बाटो तथा नाला निर्माण कार्य, वडा न ८ मगनी गाउँ देखी उद्योग संघ हुँदै लदरी खोला जाने ठूलो घोल तटबन्धन तथा आर.सि.सि वाल निर्माण कार्य, चौबीस कोठी चोक बाट उनान टोल हुँदै पटेनीसम्म र वडा नं ५ बाट नयाँ पुल हुँदै गवै जाने बाटो नाला सहित सडक निर्माण, पुरानो पर्सा स्वर्ण तारा क्लब देखी नगरपालिका चोक हुँदै खैरहनी चोक जाने बाटो नाला तथा स्तरउन्नती, वडा नं १ मा विभिन्न सडकको कालो पत्रे गर्ने कार्य जस्ता महत्त्वपूर्ण योजनाहरु असार मसान्त सम्म सम्पन्न हुने गरी कार्य सम्पादन भएको छ ।
२४. गत आ.व. सम्ममा खैरहनी नगरपालिका भित्र कालोपत्रे सडकको कुल लम्बाई ६३.४१ कि.मी. रहेकोमा चालु आ.व. को बैशाख मसान्त सम्ममा ६८.२० कि.मी. पुगेको छ । ग्राभेल सडक गत आ.व. मा कुल ४७.१ कि.मी. रहेकोमा चालु आ.व. को बैशाख मसान्त सम्ममा ४९.१ कि.मी. पुगेको छ ।
२५. कठार स्वास्थ्य चौकीको नयाँ भवन निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ । चालु आर्थिक वर्षमा गवै स्कूलको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । वडा नं ५ र ७ को वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएर उद्घाटनको चरणमा छ । २९ विपन्न परिवारको लागी विपन्न आवास निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
२६. राजस्व प्रणालीलाई सेवाग्राही मैत्री बनाउन अनलाइनको माध्यमबाट संसारको जुनसुकै कुनाबाट पनि नगरपालिकाको कर तिर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ । यसै अवधि भित्र भुक्तानीको गर्न Connect IPS, Khalti साथै Dynamic QR Code को सेवा थप गरिएको छ । वडा कार्यालयमा स्थायी कर्मचारीको व्यवस्थापन गरी राजस्व संकलन वडा कार्यालयबाट नै गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

२७. न्यायिक समितिमा चालु आ.व. को जेठ मसान्तसम्ममा १४६ उजुरी दर्ता भएका छन् । यस अविधमा दर्ता भएका उजुरीहरूमध्ये १०४ वटा विवादको समाधान भएको, १३ वटा विवाद चितवन जिल्ला अदालतमा रिफर भएको, २७ वटा विवाद प्रकृत्यामा र २ वटा विवाद तामेलीमा राखिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म विनियोजन सम्बन्धी विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

२८. नगरपालिकालाई विभिन्न स्रोतहरूबाट प्राप्त हुने अनुदान तथा राजस्व रकममा कमी आएकोले बजेटको आकार बढ्न सकेको छैन । चालु आर्थिक वर्षमा जस्तै आगामी आर्थिक वर्षको लागि पनि वडालाई कुल १७ करोड २६ लाख बजेट विनियोजन गरीएकोमा सो रकम मध्ये ८ करोड ६३ लाख सबै वडालाई समान रूपमा बिभाजन गरी प्रत्येक वडालाई ६६ लाख ३८ हजार ४ सय ६९, बाँकी ८ करोड ६३ लाखलाई जनसंख्या तर्फ ४० प्रतिशत, भूगोललाई ४० प्रतिशत, पिछडिएको क्षेत्रलाई १० प्रतिशत र राजस्व योगदानलाई १० प्रतिशत भार दिई बजेट विनियोजन गरिएको छ । यसरी बजेट विनियोजन गर्दा सबैभन्दा बढी रकम विनियोजन हुने वडामा १ करोड ६३ लाख ६९ हजार र सबभन्दा कम रकम विनियोजन हुने वडामा १ करोड १२ लाख २८ हजार विनियोजन भएको छ ।
२९. त्यस्तै गरी कुल विकास बजेटलाई पूर्वाधार विकासमा र प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रममा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ । लक्षित वर्गलाई न्यायोचितरूपमा सम्बोधन होस भन्ने हेतुले कुल विकास बजेटबाट उचित संबोधन गरिएको छ । बजेट विनियोजन गर्दा धेरै योजना साना टुकामा बिभाजन नहुन भन्ने उद्देश्यले प्रत्येक वडाले ४० लाखसम्मका पूर्वाधार तर्फका कम्तीमा ३ वटा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
३०. २०८१ जेष्ठ मसान्त सम्मको चालु खर्च रकम रु. ३३ करोड २७ लाख ९२ हजार रहेकोछ, जुन अनुमानीत रकमको ७१ दशमलव ९३ प्रतिशत रहेकोछ । पुँजीगत बजेट खर्च रकम रु.४७ करोड ८१ लाख ७० हजार रहेको छ, जुन अनुमानीत रकमको ६८ दशमलव ७० प्रतिशत रहेको छ ।
३१. देशको वर्तमान आर्थिक अवस्थामा श्रोत साधनमा आएको संकुचनले गर्दा सिमित स्रोतसाधनलाई सन्तुलित रूपमा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने चुनौति एकातर्फ छ भने अर्को तर्फ विकास निर्माणमा बढ्दो जन अपेक्षालाई सम्बोधन गर्ने जटिलता हामी माझ विद्यमान छ । यद्यपी नगरवासीहरूको हित, सुविधा र विकासका अपेक्षाहरूलाई समेटने गरी कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक विकास एवं पूर्वाधार निर्माण तथा श्रोत परिचालन सम्बन्धमा केहि अनुभूति योग्य कार्य गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म आगामी आ.व. २०८१/८२ को वार्षिक बजेट तयार गर्दा प्राथमिकताका आधारमा विनियोजन गरिएको केही क्षेत्रगत कार्यक्रम र त्यस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न विनियोजन गरिएको बजेट प्रस्तुत गर्दछु :

कृषि विकास तर्फ :-

३२. किसान तपाइलाई के चाहिन्छ ? कार्यक्रम अन्तर्गत सिंचाई कार्यक्रम सञ्चालन (बोरिङ्ग निर्माण तथा कुलो मर्मत) रु. ४० लाख र खैरहनी नगरपालिका १ देखि १३ वडामा विभिन्न ठाउँमा खाद्य संकट हुन नदिन सिंचाई योजना संचालनको लागि ६५ लाख गरी कुल १ करोड ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
३३. एक वडा एक कृषि सहकारी कृषि कार्यक्रम अन्तर्गत कृषि सहकारी संस्थालाई ट्याक्टर/मेसिन/उपकरण अनुदान कार्यक्रमको लागि ५० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
३४. प्राङ्गारिक मल र गड्यौले मल उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रमका लागि १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
३५. जग्गा नभएका कृषि पेशा गर्न ईच्छुक विपन्न/भूमिहीन किसानलाई जग्गा भाडामा अनुदान कार्यक्रमको लागि १० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
३६. नयाँ आलु पकेट कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु.१२ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
३७. खाद्यान्न बालीको उन्नत बिउ उपयोगमा अनुदान कार्यक्रममा २० लाख ७५ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
३८. खैरहनी २ मा कृषि उपज संकलन केन्द्रको लागि रु ५० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
३९. खैरहनी न. पा. -६, मा कृषि बजार निर्माण गर्न रु ३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

उल्लेखित कार्यक्रम र अन्य कार्यक्रम सहित कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. ४ करोड ९६ लाख ६० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

पशु विकास कार्यक्रम तर्फ :-

४०. पशुपंक्षी तथा मत्स्य रोग अन्वेषण प्रयोगशाला सञ्चालन तथा रगत परिक्षणको लागि हेमाटोएनालाईजर मेसिन खरिदको लागि रु १२ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
४१. सरुवा सक्रामक रोगको रोकथामको लागि भ्याक्सिन खरिद र घरदैलोमा भ्याक्सिन लगाउने कार्यक्रमको लागि रु १४ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
४२. घाँसमा आधारित पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्न र आहारामा आत्मनिर्भर कार्यक्रमको लागि रु.८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
४३. खैरहनी ३ मा पशुपालन प्रवर्द्धन कार्यक्रममा लागि रु ३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
४४. खैरहनी ३ मा दुग्ध प्रवर्द्धन कार्यक्रम संकलन केन्द्र निर्माण कार्यको लागि रु ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
४५. उत्पादनमा आधारित दुग्धमा प्रोत्साहन कार्यको लागि रु १ करोड ४७ लाख ८० हजार रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

उल्लेखित कार्यक्रम र अन्य कार्यक्रमहरुबाट पशु विकास लागि कूल रु. ३ करोड ९० लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

उद्योग तथा वाणिज्य तर्फ :-

४६. उद्यम विकास कार्यक्रम तथा नगरबाट संचालित विभिन्न शिर्षकको तालिमको उपलब्धीलाई संरक्षण गर्नको लागि रु १५ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

४७. निजी क्षेत्रसंगको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि रु १५ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

उद्योग, व्यवसाय शाखा तर्फ जम्मा ३० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

क. पर्यटन विकास :

४८. वडा नं. ६ र ८ मा पर्ने बुढीराप्ती खोलामा ब्यारेज निर्माण गरी मोटरबोट संचालन तथा शौन्दर्यकरण मार्फत पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

४९. वडा नं. १३ मा वि.पि. पार्क र वडा नं. १० को चन्द्रमा पार्क निर्माणको लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

उल्लेखित कार्यक्रम र अन्य कार्यक्रमहरुबाट पर्यटन विकास तर्फ रु ६४ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

आर्थिक क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा रु. ११ करोड २१ लाख २७ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म सामाजिक विकास क्षेत्रतर्फको कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क. शिक्षा :

५०. शिक्षक, बालविकास सहजकर्ता, विद्यालय कर्मचारीको तलव भत्ता वापत १५ करोड ९२ लाख ८१ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

५१. युवा स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापनका लागि ९६ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

५२. बालविकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीका लागि थप प्रोत्साहन वापत ७१ लाख ५ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

५३. कक्षागत र विषयगत रुपमा उच्च प्रतिशत मूल्याङ्कन प्राप्त गर्न सफल शिक्षकलाई वर्ग विभाजन गरी (10 to 4 incentive) अन्तर्गत पुरस्कृत गर्न १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

५४. विद्यालय भौतिक सुधार कार्यक्रमका लागि ४५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

५५. खैरहनी मा.वि.मा विज्ञान संकाय सञ्चालनका लागि २२ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

५६. विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

५७. स्थानीय पाठ्यपुस्तक लेखन र छपाईकालागि २० लाख ९० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

५८. गृहकार्य कक्षा सञ्चालनका लागि १२ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

५९. Six to Six कार्यक्रम अन्तर्गत कक्षा ८ र १० मा अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गर्न २५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

६०. विद्यालयमा खेलकुद सामाग्री व्यवस्थापन र अतिरिक्त क्रियाकलापको कार्यक्रम सञ्चालन गर्न ९ लाख ५५ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

६१. वडा नं. २ अन्तर्गत विद्यालय व्यवस्थापन तथा विद्यार्थी केन्द्रित सीपमुलक कार्यक्रमको लागि रु १३ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

६२. विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति वितरण गर्न १७ लाख ४ हजार, सेनिटरी प्याड वितरण गर्न १५ लाख २२ हजार, निःशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण गर्न ४७ लाख ५५ हजार, दिवाखाजा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न १ करोड २४ लाख ७ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

ख. युवा तथा खेलकुद:

६३. नगर र वडा युवक्लव व्यवस्थापनका लागि ३ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
६४. मेयरकप फुटवल प्रतियोगिता सञ्चालनका लागि ८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६५. राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालनका लागि ८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६६. सबै विधाका खेल प्रशिक्षण एवम सञ्चालनका लागि ६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६७. खेलकुद सम्बन्धी विविध कार्यक्रम सञ्चालनका लागि २४ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा तर्फ जम्मा २३ करोड २७ लाख २९ हजार रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

ग. स्वास्थ्य सेवा :

६८. विपन्न बालबालिका पोषण आहार अनुदानको लागि रु. १० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
६९. मृगौला प्रत्यारोपण गरेका डायलाइसिस गराइ रहेका क्यान्सर रोगी मेरुदण्ड पक्षघात भएका विरामीलाई औषधी उपचार खर्च वापत मासिक ५००० दरले उपलब्ध गराइने रकमको लागि ५४ लाख ३८ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
७०. नगर भित्रका अत्यन्त विपन्न क्यान्सर रोगी तथा अन्य विरामीहरूलाई औषधी उपचार खर्च, डायलाइसिस तथा ART उपचाररत विरामीको उपचार खर्चको लागि १४ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
७१. नगरवासीको उपचारका लागि आवश्यक पर्ने रगत वापत रक्त संचार केन्द्रमा वुझाउने शुल्क छुटका लागि ४ लाख ८ हजार विनियोजन गरेको छ ।
७२. विपन्न नागरिक, मृगौला रोग, कलेजो सिरोसिस बिरामी स्वास्थ्य बिमामा अनुदान उपलब्ध गराउन १० लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
७३. बा आमा स्वास्थ्य कार्यक्रम (६८ वर्ष माथि र लक्षित समूहलाई घर भेट स्वास्थ्य परिक्षण) को लागि ८ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
७४. खैरहनी नगर अस्पताल सञ्चालन तथा कर्मचारी व्यवस्थापनका लागि रु. २५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
७५. सामुदायिक अल्ट्रासाउन्ड सेवा संचालनको लागि पोर्टेबल भिडियो एक्सरे मेसिन खरिद तथा उप प्रमुखसँग गर्भवती तथा सुत्केरी स्याहार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि जम्मा रकम रु २८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
७६. महिलाहरूको पाठेघरको मुखमा हुने क्यान्सर रोकथामको लागि एच् पि भी (HPV) खोप अभियान संचालनको लागि ३ लाख ७० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
७७. एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रमको लागि रु ३० लाख ८४ हजार रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

स्वास्थ्य तर्फका कार्यक्रम सञ्चालनको लागि जम्मा रु. ८ करोड ४९ लाख ६६ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

घ. लक्षित समुह विकास :

७८. बालमैत्री नगर निर्माण कार्यक्रमको लागि रु ४८ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।
७९. बाल श्रममुक्त नगर निर्माण कार्यक्रमका लागि रु ३ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।
महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक लक्षित कार्यक्रम सञ्चालनको लागि जम्मा ८६ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

ड. गरिबी निवारण/रोजगार सृजना तथा उद्यम विकास कार्यक्रम :

८०. न्यूनतम रोजगारी श्रृजनाको लागि ४३ लाख ९४ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
८१. कार्यस्थलमा आधारित सीप/क्षमता विकास तथा जीवन उपयोगी सीप तालीम संचालन गर्नको लागि ९ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।
८२. गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत १२ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ।
८३. रोजगार मेला सञ्चालन गर्नको लागि ३ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

गरिबी निवारण/ रोजगार सृजना तथा उद्यम विकास कार्यक्रमका लागि ८९ लाख ८६ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सामाजिक क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा रु. ३५ करोड ९० लाख ९३ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म पूर्वाधार क्षेत्र तर्फका कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क. पूर्वाधार विकास :

नगर गौरवका योजनाहरू:

८४. चालु आर्थिक वर्षमा नगर गौरवको योजना अनुसार कार्यसम्पादन भइरहेको स्वर्ण तारा क्लब देखि पुरानो पर्सा नगरपालिका चोक हुँदै खैरहनी चोकसम्मको सडक स्तरउन्नती तथा नाला निर्माण कार्यालाई पूर्णता दिन संघीय सरकार र बागमती प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदानबाट खैरहनी नगर भित्रका लोकमार्गहरुसँग जोडिने सडक तथा नाला निर्माण अन्तर्गत पुरानो राजमार्ग र नगरपालिका ३ को सिमाना देखि पुरानो पर्सा मझुई शान्तिबजार राप्ती नगरपालिकासम्मको बाटो स्तरोन्नती, सिसहनी चोकबाट कपिया स्कुल जाने बाटो ढलान कार्यकोलागी कुल ६ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
८५. खैरहनी नगरपालिका अधुरो चौविसकोठीबाट उन्नानटोल हुँदै लदरी जाने बाटो, खैरहनी - ५ बुढौली हुँदै गवै जाने बाटोको स्तरोन्नतीको लागि बागमती प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान र खैरहनी नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट कुल ३ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
८६. वार्ड नं. ८ मगनी गाँउ देखि उधोग संघ हुँदै लदरी खोला जाने ठुलो घोल तटबन्धन तथा आर.सी.सी. वाल निर्माणको लागि संघीय सरकारको विशेष अनुदानबाट कुल ३ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
८७. वडा नं. ३ कुमार वि.क. को घरदेखि रामकृष्ण ढकालको घर हुँदै गुरुङ्ग टोलसम्म सडक निर्माण गर्न २० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

८८. वडा नं. १० शान्तिबजार देखि कठार बजारसम्म सडक स्तरोन्नतीको लागि १ करोड रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
८९. वडा नं. ५ फसेर्नीबाट विस्कृत फेक्ट्रि जाने बाटो निर्माण गर्न २० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९०. वडा नं. ७ मझुई मिलन चोकदेखि गौचरण जाने बाटो स्तरोन्नती गर्न २० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९१. वडा नं. १२ कपिया निरु दरैको घरदेखि घोक्रेला जाने बाटो कालोपत्रे गर्न ३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९२. खैरहनी कवर्डहल निर्माण गर्न ५० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९३. वडा नं. ६ बाल उद्यान निर्माण थप निर्माण गर्न ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९४. वडा नं. १ ज्यामिरे चोकदेखि दक्षिण नाला निर्माण निरन्तरताको लागि ३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९५. वडा नं. २ चैनपुर देखि माथी नाला र पिचको बिचमा ढलान गर्न ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९६. वडा नं. ९ बैरहनी चोकदेखि उत्तर बाटो स्तरोन्नती गर्न ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९७. वडा नं. ४ शिवालय चोक देखि वडा कार्यालय जाने बाटो नाला सहित पिच गर्न ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९८. वडा नं. १२ सिसेनी कुमरोज बाटो स्तरोन्नती निरन्तरताको लागि ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९९. वडा नं. १३ कुमरोजबाट गवै जाने कल्भर्ट निर्माण गर्न २० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१००. वडा नं. ५ बाट सिसेनी जाने नाला माथी ढलानको लागि ३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०१. वडा नं. ११ को ढुंगाना चोक देखि वडा कार्यालय जाने बाटो निरन्तरताको लागि ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०२. वडा नं. ७ सुल्ताना लालटिनबजार सडक स्तरोन्नतीका लागि ३५ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०३. वडा नं. ३ को कार्यालय भवन तल्ला थप गर्नको लागि २० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०४. चैनपुर चोकमा गेट निर्माण गर्नको लागि २० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०५. खैरहनी न.पा. ११ गैडा चोकबाट मानसिक पुनपुस्थापना केन्द्र हुँदै पश्चिम सोहनपुरसम्म जाने सडक स्तरोन्नतीका लागि ५० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०६. खैरहनी न. पा. -२, लदरी चोक देखि खनाल चोक सम्म ड्रेन र फुटपाथ सहितको सडक निर्माणका लागि ७० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०७. खैरहनी १० मा मिलनचोक देखी मधुसुदन पाठकको घरतर्फ सडक कालोपत्रेका लागि रु ३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०८. खैरहनी ६ मा नगरपालिका कार्यालय बाट छत्कुलिको घरहुँदै चौधरी टोल जाने सडकका लागि रु ३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१०९. खैरहनी नगर अस्पताको लागि रु ३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

वडागत तर्फ

११०. वडा नं. १ अन्तर्गतको सिमलधारी जानेबाटो, साबित्री चौधरीको घरबाट ढुंगानाको मिल जाने बाटो, आदर्श टोल बाटो, बहेरा चोकबाट दक्षिण बाटो, आस्था फाउण्डेशन बाट पश्चिम जाने बाटो, कुमार कार्कीको घरबाट चर्च जाने बाटो तथा २ नं. वडा सिमानाबाट नेपाल चोक आउने बाटोहरुको ओवरल्याप कार्यको लागि रु ७७ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१११. वडा नं. २ अन्तर्गत मेलमिलाप टोल विन्ध्यावासिनिमा बाल उद्यान निर्माण, वडा कार्यालयको सेवाग्राहि कोठा निर्माण तथा हंसेश्वर जीवन तिवारीको घर पश्चिम सडक निर्माणको लागि रु ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
११२. वडा नं. ३ अन्तर्गत रने मगरको घरदेखि केशव गुरुडको घर अगाडी बाटो ढलान, दिनेश कार्कीको घरदेखि रणे गुरुडको घरसम्म बाटो ढलान, सिद्धिपुर सिद्धार्थ गुम्वा निर्माण तथा भोला दराईको घरदेखि धनबहादुर गुरुडको घर जाने बाटो ढलानको लागि ५५ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
११३. वडा नं. ३ अन्तर्गत टुङ्गारा रा.आ.वि. जाने अधुरो कालोपत्रेको लागि १२ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
११४. वडा नं. ४ अन्तर्गत च्यानडाडा टोल पिच, भीमखोले टोल पिच, जगत दाईको घर बाट मूलकुलो हुदै पिच तथा प्रकास न्यौपाने घर बाट बियर फ्याक्ट्री जाने बाटो पिच सडक निर्माणको लागि रु ४५ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
११५. वडा नं. ४ अन्तर्गत वडा कार्यालयबाट दक्षिणतर्फ नाला निर्माण कार्यको लागि रु १० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
११६. वडा नं. ५ अन्तर्गत विश्व विजयको घरदेखी त्रिनेत्र चोक जाने बाटो कालोपत्रे सडक निर्माणको लागि रु २० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
११७. वडा नं. ६ अन्तर्गत एकता टोल अधुरो नाला निर्माण ,मर्मत र पानी फेकुवा, स्वर्णतारा क्लब बाट सुर्तनी जाने बाटोमा कालोपत्रे, लालटिन बजार बाट पुर्ब होमकला थापाको घर जाने बाटो कालोपत्रे, वडाभरिको पोलमा एल.ई.डी. लाईट जडान कार्यको लागि रु ५० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ।
११८. वडा नं. ७ अन्तर्गत कतारी टोल बाटो ढलान र नाला निर्माण, सिमलधारी निस्कने बाटो कालोपत्रेको लागि रु.३० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
११९. वडा नं. ८ अन्तर्गत मानरथा चर्च देखि मगनी गाउँ जाने बाटो पिच, वडा भरि विभिन्न स्थानमा CCTV जडान, लालिगुराँस टोलको मार्ग नं. ४ कल्बट देखि वेल ब.कुँवरको घरसम्म बाटो निर्माण कार्यको लागि रु ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१२०. वडा नं. ९ अन्तर्गत राममायाको घर देखि पूर्व बाटो ढलान, बैरहनी युवाक्लब बाट उत्तर बाटो ढलान, जय हो चोक देखि उत्तर बाटो ढलान कार्यको लागि रु ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१२१. वडा नं. १० अन्तर्गत हाथी खमाडी चोक देखि पुर्व सन्त कुमारको घर सम्मको बाटो कालोपत्रे, रवि चौधरीको घरबाट पश्चिम बुढी राप्ती सम्म नाला निर्माण तथा चुडामणि चोकबाट उत्तरतर्फ निरन्जन चौधरीको घर सम्म कालोपत्रे कार्यको लागि रु ४१ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
१२२. वडा नं. ११ अन्तर्गत वडा भित्रका बाटोमा ग्राभेल तथा वडा कार्यालयको भवनको थप निर्माण कार्यको लागि रु २३ लाख ९० हजार रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

१२३. वडा नं. १२ अन्तर्गत अम्मर ज्योती क्लव उत्तर-दक्षिण बाटो नाला तथा ढलान, श्याम सुन्दर चौधरीको घरबाट पश्चिम बाटो ढलान तथा ठाडी कुलो लाईनिङ कार्यको लागि रु ४० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

१२४. वडा नं. १३ अन्तर्गत जेठाको घरदेखि इचर्नी गेटसम्म जाने बाटोमा कजवे तथा कल्भर्ट निर्माण, सिप्रेनी बिच टोलमा अधुरो नाला निर्माण तथा छलवाको घरदेखि यसोधाको घरसम्म बाटो ढलान कार्यको लागि रु ३५ लाख ५० हजार रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

पूर्वाधार क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा रु. ३४ करोड ७३ लाख ३८ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रतर्फको कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१२५. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनको लागि रु १ करोड ५५ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

१२६. हरियाली प्रवर्द्धनको लागि वृक्षारोपण कार्यक्रमको लागि रु ५ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ।

१२७. नगरपालिका क्षेत्रको फोहोर व्यवस्थापनको लागि Dustbin खरिद,वितरण तथा व्यवस्थापन लागि रु ५ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा रु. २ करोड २ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्रतर्फको कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास :

१२८. सेवा प्रवाहको प्रभावकारीता, नागरिकको सेवाप्रतिको सन्तुष्टि मापनको लागि सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण र आय व्यय प्रक्षेपण कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. ११ लाख २५ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१२९. उपभोक्ता समिति तथा टोल विकास संस्थाहरुको क्षमता विकास गर्न सार्वजनिक खरिद, कर प्रणाली आदिको अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि रु.१० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

१३०. कर्मचारी कल्याण कोषमा जम्मा गर्न रु.१५ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।

१३१. पदाधिकारी तथा कर्मचारीको सीप तथा क्षमता विकासका लागि रु.८ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।

न्याय तथा मेलमिलाप :

१३२. मेलमिलापन व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमका लागि रु.३४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१३३. मेलमिलाप सम्बन्धी Advance Training (५ दिने) को लागि रु ३ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

१३४. निःशुल्क कानुनी घुम्ति शिविरको लागि रु २ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

न्यायीक तथा मेलमिलाप क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा ५४ लाख ३० हजार रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

सूचना प्रविधि विकास :

१३५. नगरभित्र सिसिटिभी जडान गर्नको लागि रु २० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

१३६. सफ्टवेयर जडान तथा अद्यावधिक लागि रु १० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

सूचना, प्रविधि र तथ्याङ्क क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा ३५ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ । समग्रमा सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालनका लागि जम्मा रु. २ करोड ७२ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म आय व्ययको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आ.व. २०७९/८० को यथार्थ विवरण :

१३७. आ.व. २०७९/८० मा कुल आय रु. १ अर्ब २४ करोड १४ लाख ४९ हजार मध्ये आन्तरिक स्रोतबाट १७ करोड ३१ लाख २४ हजार, बाह्य स्रोतबाट रु.७२ करोड ७९ लाख ५८ हजार र गत वर्षको बैङ्क मौज्दात रु.३४ करोड ३ लाख ६७ हजार रहेको थियो । त्यस्तै गरी कुल व्यय रु. १ अर्ब ४ करोड ८८ लाख ७ हजार मध्ये चालु खर्च ४५ करोड ११ लाख ६५ हजार, पूँजीगत खर्च ५९ करोड ७६ लाख ४२ हजार रहेको थियो । जस मध्ये अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरण तर्फको खर्च रु.५१ करोड ४१ लाख ४० हजार र अन्य अनुदान तर्फको खर्च रु.५३ करोड ४६ लाख ६६ हजार भएको थियो । जसमा २४ करोड ७० लाख १६ हजार बैङ्क मौज्दात रहेको थियो । त्यस मध्ये संघ र प्रदेशको अनुदान फिर्ता समेत संलग्न रहेको थियो ।

चालु आ.व.२०८०/८१ को संशोधित अनुमान :-

१३८. यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि कुल आय-व्यय रु. १ अर्ब १५ करोड ८६ लाख ५७ हजार हुने संशोधित अनुमान गरिएको छ । संशोधित आय मध्ये आन्तरिक आयमा रु. १७ करोड ७० लाख ३८ हजार, बाह्य स्रोतबाट रु. ७३ करोड ४६ लाख ३ हजार र गत वर्षको बैङ्क मौज्दात रु.२४ करोड ७० लाख १६ हजार रहेको थियो । कुल खर्च १ अर्ब १५ करोड ८६ लाख ५७ हजार हुने संशोधित अनुमान मध्ये चालु खर्च रु.४६ करोड २६ लाख ६० हजार र पूँजीगत खर्च रु.६९ करोड ५९ लाख ९७ हजार हुने संशोधित अनुमान छ । चालु आ.व.को अन्त्यमा करीब रु. १ करोड ७५ लाख रकम बैङ्क मौज्दात रहने अनुमान गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू

अब म आगामी आ.ब.२०८१/८२ को प्रस्तावित अनुमानीत आय, व्यय र क्षेत्रगत बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

१३९. यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ का लागि कुल आय-व्यय रु.१ अर्ब १ करोड ५४ लाख ९५ हजार ८ सय ५० रहेकोछ। कुल खर्च मध्ये चालु खर्च तर्फ रु. ४९ करोड ८८ लाख १२ हजार (४९ दशमलव १२ प्रतिशत) र पुँजीगत खर्च रु. ५१ करोड ६६ लाख ८४ हजार (५० दशमलव ८८ प्रतिशत) रहेकोछ। विभिन्न कोषहरूमा रु. ३ करोड २८ लाख ५५ हजार रकम रहेकोछ। कुल बजेटमा गत आ.व. २०७९/८० को यथार्थ खर्च भन्दा ३ दशमलव १८ प्रतिशतले न्यून रहेको छ भने यस चालु आ.व. २०८०/८१ को संशोधित अनुमान भन्दा १२ दशमलव ३५ प्रतिशतले ऋणात्मक हुन आउँछ।

कुल आय तथा व्ययको श्रोत/क्षेत्रगत विवरण:

आय तर्फ

१४०. आन्तरिक आय रु.१९ करोड ४७ लाख रहने अनुमान छ। सङ्घीय सरकार सशर्त अनुदान रु.२७ करोड ९१ लाख ७२ हजार ५ सय, सङ्घीय सरकार समानीकरण अनुदान १६ करोड १४ लाख, सङ्घीय सरकारबाट बाँडफाँड भई प्राप्त हुने रु.११ करोड २८ लाख २ सय ४७, संरक्षित वन रोयल्टी रु.७५ लाख ९९ हजार ७ सय ५३, सङ्घीय सरकार विशेष अनुदान रु.३ करोड, संघीय सरकार समपुरक अनुदान १ करोड ५० लाख, प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान रु.५ करोड ९० लाख २० हजार, प्रदेश सरकार समानीकरण अनुदान रु.१ करोड ६७ लाख २५ हजार, प्रदेश सरकारबाट बाँडफाँड भई प्राप्त हुने सवारी साधन कर रु.७ करोड ५० लाख ७८ हजार ३ सय ५०, प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान रु.३ करोड, प्रदेश सरकार विशेष अनुदान रु.६५ लाख, सडक बोर्ड नेपालबाट प्राप्त हुने रु.५० लाख, लागत सहभागिता रकम रु.५० लाख र चालु वर्षको अनुमानित बैंक मौज्जात रु.१ करोड ७५ लाख गरी कुल जम्मा रु.१ अर्ब १ करोड ५४ लाख ९५ हजार ८ सय ५० आय अनुमान गरिएको छ।

व्यय तर्फ :

१४१. कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च रु.११ करोड ९९ लाख, नगरस्तरीय गौरवका आयोजनामा रु.६ करोड २५ लाख, नगरस्तरीय पूर्वाधारका योजना तथा कार्यक्रम तर्फ रु.३ करोड ८ लाख ३ हजार ३ सय ५०, वडास्तरीय योजना तर्फ रु.१७ करोड २६ लाख, विषयगत शाखा तर्फ रु.१४ करोड, नगरस्तरीय विभिन्न कोष तर्फ रु.१ करोड ५० लाख, समपुरक कोषमा रु.४ करोड ५० लाख, सडक बोर्ड तर्फका आयोजनामा रु.५० लाख, लागत सहभागिता तर्फ रु.५० लाख र अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण तर्फ रु.४१ करोड ९६ लाख ९२ हजार ५ सय गरी जम्मा रु.१ अर्ब १ करोड ५४ लाख ९५ हजार ८ सय ५० व्यय अनुमान गरिएको छ।

विभिन्न क्षेत्रगत व्यय विवरण

१४२. आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ रु. १० करोड २१ लाख २७ हजार, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ रु. ३५ करोड ९० लाख ९३ हजार ५ सय, पुर्वाधार विकास क्षेत्र तर्फ रु. ३४ करोड ७३ लाख ३८ हजार ३ सय ५०, सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ २ करोड ७२ लाख, कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ रु. १४ करोड १० लाख ५० हजार र विभिन्न कोषहरूमा रु. २ करोड ८६ लाख ८७ हजार हुने गरी विनियोजन गरिएको छ ।

क्षेत्रगत रूपमा व्ययको अनुपात:

१४३. आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ कुल विकास बजेटको ११ दशमलव ०४ प्रतिशत, सामाजिक विकास तर्फ ३५ दशमलव ३६ प्रतिशत, पुर्वाधार विकास तर्फ ३४ दशमलव २० प्रतिशत, कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ १३ दशमलव ८९ प्रतिशत, सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ २ दशमलव ८६ प्रतिशत र विभिन्न कोषहरूमा २ दशमलव ८२ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को राजस्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

राजस्व सम्बन्धी विवरण

१४४. यस चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को राजस्व रु. १७ करोड ७० लाख ३८ हजार अनुमान रहेकोमा हालसम्ममा रु. १३ करोड १ लाख ७५ हजार असुल भएको छ । जुन यस वर्षको लक्ष्यको ७३ दशमलव ५३ प्रतिशत हुन आउँछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा राजस्व परिचालनको नीतिहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

कराधार र दायरा विस्तार

१४५. राजस्वका दरहरूमा स्थानीय राजस्व परामर्श समितिको सिफारिसलाई आधार लिई नगरकार्यपालिका बैठकबाट सिफारिस भई आएका दरहरूलाई यस नगरसभामा पेश गरिएको छ । जसमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि नगरसभाबाट पारित भई लगाईएका कर, शुल्क तथा दस्तुरका दरहरूमा सामान्य संशोधन गरी प्रस्ताव गरिएको छ । राजस्व अभिवृद्धीको लागि करका दरमा वृद्धि नगरी कराधारमा वृद्धि गरिनेछ ।

१४६. कानून बमोजिम नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र कर तथा शुल्क लगाउन पाउने र कर तथा शुल्क उठ्न सक्ने सम्भाव्य सबै क्षेत्रमा कर तथा शुल्क लगाउने नीति लिइएको छ । करको दायरालाई विस्तार गर्दै लगिने नीति लिइएको छ । थोरै आय हुनेले कम र धेरै आय हुनेले बढी कर तिर्नु पर्ने प्रगतीशील कर नीति लिईएको छ ।

१४७. हाल सम्म करको दायरामा नआएका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी करको दायरा अभिवृद्धि गर्न राजस्व संकलन तथा सहजिकरण शिविर सञ्चालन गरिने छ ।

१४८. कर सहभागिता अभिवृद्धि र चुहावट नियन्त्रणको लागि प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

छुट सहूलियत, व्यापार सहजीकरण र लगानी प्रवर्द्धन

१४९. विपद्को कारण समस्यामा परेका व्यापार व्यवसायलाई करको माध्यमबाट राहत प्रदान गर्ने नीति लिइएकोछ । नगरपालिका क्षेत्रमा सञ्चालित उद्योग, कलकारखाना, व्यापार, व्यवसायहरुको लगत संकलन गरी संभाव्यताका आधारमा व्यवसाय सहजिकरणको लागि विभिन्न करछुट सुबिधा प्रदान गर्दै लगिनेछ ।
१५०. राजस्व परामर्श समितिले आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२को लागि राजस्वका दररेट सिफारिश गर्दा चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को आर्थिक ऐनमा छुट भएका र थप गर्नुपर्ने नयाँ शिर्षक बाहेक अन्यको हकमा चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को आर्थिक ऐनमा उल्लेखित दरलाई सामान्य संशोधन गरी अन्य दरलाई यथावत राखिएकोछ । राजस्व परामर्श समितिले सिफारिश गरी कार्यपालिकाबाट पारीत समेत भएका राजस्वका दररेटहरुलाई अनुसूचीमा प्रस्तुत गरिएको छ ।
१५१. साविकमा सम्पत्तिकरमा दिईदै आएको सोही आर्थिक वर्षको पौष मसान्तसम्ममा कर दाखिला गरेमा दिइने छुट सुविधालाई यथावत राखी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को सम्पत्तिकर २०८१ असोज मसान्त सम्ममा दाखिला गर्ने करदातालाई लाग्ने करको १५ प्रतिशत छुट दिने व्यवस्थालाई यथावत राखिएकोछ ।
१५२. घर निर्माण सम्पन्न गर्नु पर्ने तोकिएको अवधी भित्र कार्य सम्पन्न गर्न नसकी म्याद थप गर्नु पर्ने भएमा साविकमा लागेको दस्तुरको १५ प्रतिशत थप शुल्क लाग्ने व्यवस्था मिलाईएकोछ । नगरपालिकामा हालसम्म दर्ता नभएका उद्योग तथा व्यवसायले २०८० पौष मसान्तसम्म दर्ता गरी नियमानुसार दर्ता तथा वार्षिक कर दाखिला गरेमा तथा दर्ता भएका उद्योग तथा व्यवसायले सो अवधिभित्र नविकरण गराएमा आ.व.२०८१/८२ को वार्षिक करमा १५ प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
१५३. घरबहाल कर दाखिला गर्नु पर्ने कर्तव्य भएको संस्था तथा व्यक्तिले २०८१ पौष मसान्तसम्म घरबहालको विवरण दाखिला गरी सोही अवधिभित्र कर दायित्व समेत दाखिला गरेमा आ.व. २०८१/८२ मा लाग्ने घरबहाल करमा १० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाईएकोछ ।
१५४. महिला व्यवसायीको नाममा दर्ता हुने व्यवसायको दर्ता शुल्कमा ५० प्रतिशत छुट दिइनेछ । जुनसुकै उद्योग तथा व्यवसाय नयाँ दर्ता हुँदा आर्थिक वर्षको पहिलो ६ महिना भित्रमा दर्ता भएमा तोकिए बमोजिमको दर्ता शुल्कको साथै वार्षिक व्यवसाय कर समेत लाग्नेछ । माघ १ गते भन्दा पछाडि दर्ता भएका उद्योग तथा व्यवसायलाई सो आर्थिक वर्षको व्यवसाय कर असुल नगरी दर्ता शुल्क मात्र लिएर दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । अन्य निकायमा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका तर नगरपालिकामा दर्ता नभएका उद्योग तथा व्यवसायलाई भने नगरपालिकामा दर्ता हुँदा यस किसिमको छुट सुबिधा उपलब्ध हुने छैन ।
१५५. पूर्वाधार निर्माण गर्नु पर्ने नयाँ दर्ता हुने उद्योगको हकमा सो आर्थिक वर्षको वार्षिक व्यवसाय कर असुल गरिने छैन ।

१५६. अन्य निकायमा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका तर नगरपालिकामा दर्ता नभएका उद्योग तथा व्यवसायहरू नगरपालिकामा मिति २०८१ असोज मसान्तसम्म दर्ता हुन आएमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्मको बिलम्ब शुल्क तथा जरिवानाको छुट गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

सूचना प्रविधिको उपयोग

१५७. राजस्व संकलन प्रकृत्यालाई सरलीकरण गर्न र करदाताको कर परिपालना सहज बनाउन सेवा प्रवाहलाई सरल, सहज, भरपर्दो र विश्वासनीय बनाइने छ ।
१५८. कर सूचना प्रणालीमा भण्डारण भएका तथ्याङ्कलाई भरपर्दो र प्रभावकारी बनाउन नियमित रूपमा प्रणाली परिक्षण गरिनेछ ।
१५९. करदाता र कर प्रशासनले प्रयोग गर्ने सूचना प्रविधि प्रणालीबीच अन्तरआवद्धता कायम गरिने छ नगरपालिकाबाट प्रदानहुने राजस्व सम्बन्धी सेवालाई सेवालाई पेपरलेस, फेसलेस र कन्ट्याक्टलेस बनाउन र करसम्बन्धी सूचना विश्लेषण गर्न कृत्रिम बौद्धिकताको प्रयोग गरिनेछ ।

सभाध्यक्षज्यू,

१६०. बजेट तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा हामीले गरेको आग्रहलाई स्वीकार गरी बैठकमा उपस्थित भई उल्लेखनीय सहयोग गर्नु हुने नगरसभा सदस्यज्यूहरू, विभिन्न समितिका संयोजक तथा सदस्यज्यूहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै आवश्यक सल्लाह सुझाव दिनु हुने संङ्घीय संसद तथा प्रदेश सभाका माननीय सांसदज्यूहरू, जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखज्यूप्रति पनि हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यस नगरसभा सम्पन्न गर्न अहोरात्र कार्यमा खटिई सहयोग गर्नुहुने नगर कार्यपालिकाको कार्यालयका कर्मचारी साथीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । हामीलाई रचनात्मक सुझाव र सल्लाह दिनुहुने सम्पूर्ण राजनीतिक दलका नगर समितिका प्रमुखज्यूहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।
१६१. अन्त्यमा, यस नगरसभा अधिवेशनमा उपस्थित हुनु हुने नगरसभा अध्यक्षज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, नगरसभा सदस्यज्यूहरू, नगरसभाका सचिव, नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, पत्रकारमित्रहरू प्रति हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । विगतमा जस्तै प्रस्तुत बजेट कार्यान्वयनको निमित्त पनि यहाँहरूबाट प्राप्त हुने रचनात्मक सुझाबलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिएर खैरहनी नगरपालिका अगाडि बढ्ने विश्वास दिलाउँदै कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा यहाँहरू सबैको रचनात्मक सहयोग निरन्तर रहने अपेक्षा गरेका छौं ।

धन्यवाद !

कविता उप्रेती

नगर उप-प्रमुख

खैरहनी नगरपालिका, खैरहनी चितवन

दिनाङ्क : २०८१ साल आषाढ १० गते सोमबार